

[Wilkjelm.]

Et helt fundamentalt kritikpunkt mod denne rapport må være, at den ikke med ét ord nævner den principielle forskel, der er mellem på den ene side at frigøre bunden energi, og det vil altså sige både fossile brændsler og uran — i den henseende er de nemlig ens — som ændrer den økologiske balance, og så på den anden side udnyttelsen af det, man kunne kalde fri energi, altså vindenergi, solenergi, bølgeenergi, jordvarme osv., den helt fundamentale forskel, der er fra et økologisk synspunkt på dette, så at sige at varme omgivelserne, varme jorden op med en energi, som ellers var bundet, og så på den anden side at udnytte en energi, som i forvejen er fri, som i forvejen gik ind i varmesystemet, som man blot tager i anvendelse undervejs fra afsendelsesstedet til ankomststedet, så at sige. Det er ikke nævnt med ét ord i denne rapport, der skulle handle om miljø og sikkerhed. Denne mangel er jo åbenlys, for hvis sådanne helt fundamentale betragtninger om energiproblematikken på lidt længere sigt og globalt osv. overhovedet skulle indgå nogen steder i de overvejelser, regeringen har gjort sig og regeringens baggrundsgruppe har gjort sig, så måtte det være i denne ene rapport om miljø og sikkerhed. Det er overhovedet ikke taget op. Det synes jeg er en i virkeligheden ret fantastisk indsnævring, at man ikke har blik for disse ting.

Et andet væsentligt kritikpunkt over for denne rapport må være, at den ikke diskuterer de energipolitiske alternativer ud fra ressourcebetragtninger. Det ville jo især vise det vanvittige i at afbrænde værdifulde råstoffer som olie og gas. Men det er ikke nævnt med et ord, at der også kunne være nogle ressourcebetragtninger, som man måtte anlægge, når man diskuterede de energipolitiske alternativer.

Jeg vil mene, det er værd fra denne rapport at fremhæve nogle enkelte ting. Den siger side 56: „ . . . de foreliggende muligheder for langtidsoptbevaring af det radioaktive affald vurderes tilstrækkelig sikre.“ Det er ikke denne rapportes fædres opgave at foretage den vurdering, og det sker i virkeligheden også i en anden rapport, men den snupper derfra og konkluderer på denne måde, som jeg beder om at der bliver lagt mærke til: vurderes tilstrækkelig sikre, lang-

tidsoptbevaring af radioaktivt affald. Den siger dog også: „Kernkraftværker vil bidrage til en centralisering af elproduktionen, som måske på et senere tidspunkt vil kunne øge risikoen for sabotage o. lign.“

Med hensyn til affaldsproblemerne bygger rapporten på den særlige affaldsrapport, som også hører til i bilagene, men den gør sig skyldig i den samme fordrejning af denne affaldsrapports konklusion, som man gør sig skyldig i i det forord, i det resumé, som vel at mærke atomenergikommissionens forretningsudvalg har sat på affaldsrapporten.

Lad mig så gå over til den affaldsrapport. Den afgørende konklusion i denne rapport, den konklusion, som er skrevet af det egentlige sagkyndige udvalg, bestående både af Risøfolk og af geologer, lyder:

„Udvalget skønner, at det vil være mindst en halv snes år at tilvejebringe den nærmere viden, der giver mulighed for på sikkert grundlag at afgøre, om vi råder over deponeringsegne geologiske formationer, og om, hvor og hvordan deponeringen kan ske.“

Mindst en halv snes år for at finde ud af, om det overhovedet kan lade sig gøre her i landet!

Dette kapitel, som uden sammenligning er rapportens tyngdepunkt, er som sagt udarbejdet af det såkaldte Hessnerudvalg — det er et udvalg, der har været sagkyndigt sammensat af Risøfolk, af geologer, med repræsentation for Danmarks geologiske undersøgelse, for Geoteknisk Institut osv. Men når så atomenergikommissionens forretningsudvalg sætter sig hen og skriver resumé, så laver de en fordrejning, så siger de i virkeligheden noget ganske andet, så siger de det, som er benyttet til ulidelighed i de andre rapporter, hvor man åbenbart kun har læst resuméet. Så siger man dette, som jeg citerede før, at der er sikkerhed for at løse affaldsproblemerne. Det er forkert; det er ikke det, der står i rapporten. Dertil kommer, at Hessnerudvalgets rapport senere er blevet berettiget kritiseret, bl. a. fordi den ikke nævner de ti år, der i hvert fald vil gå efter andre sagkyndiges mening med en prøveopbevaring, en kontrolleret prøveopbevaring, hvor det stadig væk skal være muligt at tage affaldet op igen, hvis det viser sig ikke at gå, som man havde tænkt sig.

Med hensyn til økonomien har vi jo tal-